

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce I. F., zastoupeného Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem se sídlem Ječná 548/7, 120 00 Praha 2, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, 170 00 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 18. února 2011, č. j. MV-107136-4/VS-2010,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 18. února 2011, č. j. MV-107136-4/VS-2010, a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. října 2010, čj. VS-848/53/2-1997, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6800 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou jeho zástupce Mgr. Pavla Čížinského, advokáta.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 17. ledna 2006 zamítl žalovaný žalobcovu žádost o udělení státního občanství [z důvodu podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, neboť žalobce podle něj neplnil povinnosti zde uvedené] a ministr zamítl žalobcův rozklad dne 30. června 2006. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze (6 Ca 265/2006), ale jeho rozsudek zrušil Nejvyšší správní soud (5 As 39/2009) a v novém řízení před městským soudem bylo napadené rozhodnutí rozsudkem ze dne 30. září 2009 zrušeno s tím, že žádost nemá být zamítnuta podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb.

Žalovaný svým novým rozhodnutím ze dne 4. října 2010 žádost opět zamítl – jednak podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., jednak s poukazem na § 10 odst. 3 zákona (z hlediska bezpečnosti státu). Ministr zamítl žalobcův rozklad dne 18. února 2011. Žalobce podle něj sice splňuje podmínku podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., ale státní

občanství mu nemůže být uděleno, protože žalobce představuje bezpečnostní riziko. O existenci takového rizika svědčí např. podklady od zpravodajských služeb, které ale nejsou a nemohou být součástí správního spisu, neboť podléhají utajení. Z tohoto důvodu nelze ani podrobně zdůvodňovat, co podklady obsahují a v jakých otázkách je bezpečnostní riziko spatřováno.

Žalobce v žalobě namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Jednak netvrdí výslovně, že se zakládá na utajovaných informacích (pouze obecně zmiňuje, že utajované informace nelze zpřístupňovat), ale i kdyby se na takových informacích zakládalo, není tím správní orgán zproštěn povinnosti zdůvodnit své rozhodnutí. Jistě může existovat konflikt mezi zájmem na utajování určitých informací a zájmem na transparentnosti rozhodování; žalovaný však řeší tento konflikt jednoznačně ve prospěch utajování informací. Ani jasně neříká, zda vůbec tyto informace existují; nenaznačuje, o jaký typ informací se jedná, jak závažné skutečnosti obsahují; a jak ono nebezpečí, které údajně představují, souvisí se získáním českého státního občanství. Bez řádného zdůvodnění stěží může žalobce věřit, že opravdu existuje cosi tak nebezpečného, že se o tom nelze ani slovem zmínit. Dále žalobce popsal, že je bezúhonný a nikdy neměl problémy se zákonem (vyjma sporů s bývalou manželkou). Ostatně žalovaný sice v minulosti již pětkrát zamítl jeho žádost o státní občanství, ovšem z banálních důvodů. Ani Policie ani žalovaný se nikdy nepokusili žalobci zrušit povolení k trvalému pobytu, ačkoli existence „důvodného nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu“ je podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, důvodem pro takový postup. Žalobce proto navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých závěrech. Zdůraznil, že podle § 17 odst. 3 správního řádu se z důvodu ochrany utajovaných informací v případech stanovených zákonem část písemností uchovává odděleně mimo správní spis. Pokud tedy § 10 odst. 3 zákona č. 40/1993 Sb. vylučuje jako součást správního spisu stanoviska Policie ČR a zpravodajských služeb ČR, jsou-li jejich obsahem informace podléhající utajení podle zvláštního zákona, znamená to, že v rozhodnutí správního orgánu nelze uvádět informace podléhající utajení.

S ohledem na obsah napadeného rozhodnutí a formulaci žalobních námitek vyzval soud dne 12. března 2015 jednak žalovaného, jednak Bezpečnostní informační službu k předložení utajovaných informací, které svědčí o bezpečnostním riziku na straně žalobce ve smyslu § 10 odst. 3 zákona č. 40/1993 Sb. Soud zároveň poučil oba orgány o tom, že aby mohl přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí, musí mít možnost seznámit se s utajovanou informací. Taková informace by si svůj status podržela i v řízení před soudem, nestala by se součástí správního ani soudního spisu a žalobce by se s ní nemohl seznámit.

Oba orgány na výzvu soudu reagovaly; nesdělily mu však žádné informace, ze kterých by bylo zřejmé, proč a v čem je u žalobce spatřováno bezpečnostní riziko.

Žaloba je důvodná.

Úvodem soud v Praze považuje za vhodné zdůraznit závěry, k nimž dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu (č. 906/2006 Sb. NSS). Žalobní legitimace musí být podle NSS dána i pro případy přezkumu rozhodnutí založených na volném správním uvážení, neboť jinak by soud vůbec nemohl přezkoumat jeho použití ani z těch hledisek, které mu předepisuje § 78 odst. 1 věta druhá soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen „s. ř.“). I tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně, principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké

důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl; nelze tedy hovořit o absolutním (neomezeném) správním uvážení.

Podle § 10 odst. 3 zákona č. 40/1993 Sb. je ministerstvo *povinně posoudit žádost o udělení státního občanství i z hlediska bezpečnosti státu; může si při tom vyžádat stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; pokud je obsahem těchto stanovisek informace podléhající utajení podle zvláštního zákona, nestává se součástí spisu.*

Správní rozhodnutí vydaná v obou stupních obsahují fakticky jen strohé konstatování, že žalobci nelze udělit státní občanství, neboť nesplňuje podmínku z hlediska bezpečnosti státu. Tento závěr není nijak blíže odůvodněn.

S žalovaným lze jistě souhlasit v tom, že rozhodnutí, jímž se žadateli neuděluje státní občanství z důvodů bezpečnosti státu, nemusí nutně obsahovat podrobné odůvodnění, spočívají-li důvody pro takové rozhodnutí na utajovaných skutečnostech. Lze pak jistě polemizovat s tím, jakou míru obecnosti lze v takových případech tolerovat u odůvodnění takového rozhodnutí, neboť je nutno vážit na jedné straně mezi právem účastníka řízení na to, aby seznal důvody, které vedly správní orgán k vydání jeho rozhodnutí, a mezi zájmem na ochraně bezpečnosti státu na straně druhé. V projednávaném případě však soud nepovažuje za nutné se k této otázce blíže vyjadřovat, neboť shledal jiný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.

I v případě, kdy je žádost o udělení státního občanství zamítána podle § 10 odst. 3 zákona č. 40/1993 Sb., se totiž musí takové rozhodnutí opírat o důkazy a podklady, které k takovému závěru vedou. Jakkoli zákon stanoví, že tyto podklady se nemusejí stát součástí spisu, a tedy výrazně omezuje právo účastníka řízení se s těmito podklady seznámit, nic to nemění na tom, že takové podklady musí existovat a musí je mít k dispozici předně správní orgán rozhodující o žádosti. Je-li poté podána správní žaloba, musí Ministerstvo vnitra takové podklady předložit správnímu soudu.

Opačný názor by znamenal připuštění naprosté libovůle při rozhodování o žádosti o udělení státního občanství, neboť jakoukoli žádost by bylo možno zamítnout podle § 10 odst. 3 zákona a žadatel by neměl možnost se domoci toho, aby postup při rozhodování o jeho žádosti byl v úplnosti přezkoumán nezávislým orgánem. Tím by byl žadatelům o státní občanství v podstatě odepřen přístup k soudu.

Podle § 58 odst. 1 písm. e) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, mají všichni soudci bez dalšího přístup k utajovaným informacím všech druhů utajení; správní soud je tedy způsobilý k tomu, aby se s důvody, které k neudělení státního občanství vedly, seznámil i tehdy, pokud tyto důvody představují utajované informace a pokud je nutno tyto důvody utajit i před samotným žadatelem. Soudní řád správní pak obsahuje instituty, kterými je možno dosáhnout toho, aby se s takovými podklady seznámil soud, aniž by zároveň došlo k úniku těchto informací k osobám, před nimiž mají tyto informace zůstat utajeny.

Ze shora uvedených důvodů bylo nutno zrušit správní rozhodnutí vydaná v obou stupních, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech. Ve správním spisu není doložena žádná skutečnost, která by mohla odůvodňovat závěr, že udělení státního občanství žalobci není žádoucí z hlediska bezpečnosti státu. Rozhodnutí vydaná v obou stupních tento závěr bez dalšího konstatují a na žádný konkrétní podklad, z něhož by tento závěr bylo možno dovodit, ani nepoukazují. Žádné další podklady nepředložil žalovaný (ani Bezpečnostní informační služba) ani k dodatečné výzvě soudu.

Soud proto uzavírá, že i v případě, kdy ministerstvo neudělí státní občanství v souladu s § 10 odst. 3 zákona č. 40/1993 Sb., musí se takové rozhodnutí opírat o dostatečné podklady, které ministerstvo musí poskytnout správnímu soudu (srov. také rozsudek městského soudu ve věci 7 A 129/2010).

Žalobce tedy se svou žalobou uspěl, soud proto zrušil napadené rozhodnutí i rozhodnutí vydané v prvním stupni podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, a žalovaný je tak povinen zaplatit mu náklady řízení, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku (2000 Kč) a z odměny advokáta za dva úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby (2 x 2100 Kč) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. prosince 2012, včetně náhrady hotových výdajů (2 x 300 Kč) podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tak žalobci náleží (2000 + 4200 + 600 =) 6800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. dubna 2015

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková